

РІШЕННЯ
РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ
ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Здобувачка ступеня доктора філософії ЗГУРСЬКА Юлія Вікторівна, 1984 року народження, громадянка України,
освіта вища: закінчила у 2014 році Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України за спеціальністю «Державне управління»,
працює заступником директора Департаменту міжнародного співробітництва Харківської міської ради,
виконала акредитовану освітньо-наукову програму 242 «Туризм».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця від «24» квітня 2024 року № 106, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –

Олена АХМЕДОВА, доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри туризму, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця.

Рецензентів –

Олена СТРИЖАК, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця;

Наталія ПОГУДА, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця.

Офіційних опонентів –

Ганна ГОРІНА, доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри економіки та туризму, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського,

Лариса СТРИГУЛЬ, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,

на засіданні «10» червня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 24 «Сфера обслуговування»

Юлії ЗГУРСЬКІЙ на підставі публічного захисту дисертації «Теоретико-методичне забезпечення розвитку міжнародного ділового туризму» за спеціальністю 242 «Туризм».

Дисертацію виконано у Харківському національному економічному університету імені Семена Кузнеця, Міністерство освіти і науки України, м. Харків.

Науковий керівник – Олена СУЩЕНКО, доктор економічних наук, професор, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, завідувач кафедри туризму.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, в якому містяться нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачкою досліджень, присвячених узагальненню та розвитку теоретичних положень, розробленню методичних підходів, а також практичних рекомендацій щодо розвитку міжнародного ділового туризму. У дисертації проведено дослідження теоретичних засад становлення міжнародного ділового туризму; здійснено аналіз категоріального апарату та змістовного наповнення сутності міжнародного ділового туризму, чинники впливу та ресурсну базу його розвитку. Сформовано механізм інтенсифікації міжнародного ділового туризму та підвищення привабливості території як туристичної дестинації через транскордонне співробітництво. Запропоновано методичне забезпечення проведення комплексних досліджень функціонування міжнародного ділового туризму на засадах сталого розвитку. Розроблено концептуальні засади розвитку міжнародного ділового туризму в Україні. Досліджено теоретичні, методичні та практичні аспекти розвитку міжнародного ділового туризму та його дестинацій, що має істотне значення для галузі знань 24 «Сфера обслуговування».

Здобувачка має 12 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 наукових публікацій щодо дотримання вимог пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії:

1. Згурська Ю. Ресурсна база міжнародного ділового туризму на прикладі міста Харкова. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 31 (фахове видання, Категорія Б).

Посилання: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/670>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-2>

2. Єрмаченко В.Є., Згурська Ю.В. Особливості формування та розвитку DESTИНАЦІЙ у діловому туризмі. *Науковий журнал «Економіка і регіон»*. 2022. Вип. 4(87). С. 95–103 (фахове видання, Категорія Б).

Посилання: <https://journals.nupp.edu.ua/eir/article/view/2787>

DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2022.4\(87\).2787](https://doi.org/10.26906/EiR.2022.4(87).2787)

3. Згурська Ю. Транскордонне співробітництво як драйвер розвитку міжнародного ділового туризму. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2023. Вип. 2 (29). С. 39-47 (фахове видання, Категорія Б).

Посилання: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2023/23zyvmdt.pdf>

DOI: <https://doi.org/10.33108/sepd2023.02.039>

4. Zghurska Y. Assessment of the current state of international business tourism: a comparative analysis of global and ukrainian trends. *Municipal Economy of Cities*. 2023. Vol. 7(181). P. 24–31 (фахове видання, Категорія Б).

Посилання: <https://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/6197>

DOI: <https://doi.org/10.33042/2522-1809-2023-7-181-24-31>

5. Сущенко О.А., Згурська Ю.В. Концептуальні засади організації та розвитку міжнародного ділового туризму в Україні. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2023. №11(312). С. 233–240 (фахове видання, Категорія Б).

Посилання: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/archive.php>

DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2023-11-12-312-313-233-240>.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Офіційний опонент Ганна Олександрівна ГОРІНА, доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри економіки та туризму, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Автором надано конкретну послідовність етапів розробки концептуальних засад розвитку міжнародного ділового туризму в Україні на основі RBM (с. 146-154), однією із складових якої є управління ризиками. Між тим, автором недостатньо аргументовано визначено яким саме чином та з використанням якого математичного апарату пропонується проводити оцінку наведених видів ризиків, що можливі під час формування та реалізації Концепції.

2. В роботі значну увагу приділено дослідженню ключових факторів, що впливають на розвиток міжнародного ділового туризму (розділ 2), зокрема, впливу сучасних інформаційних технологій та змін у сфері комунікацій на розвиток міжнародного ділового туризму. Але автором зовсім не приділено уваги задачі забезпечення безпеки і захисту інформаційних ресурсів суб'єктів туристичної діяльності, яка в сучасних умовах набуває все більшої важливості.

3. У другому розділі дисертаційного дослідження автором проведено аналіз сучасного стану розвитку міжнародного ділового туризму, що дозволило визначити основні тенденції, проблеми та перспективи його розвитку, а також ключові фактори, що впливають на його функціонування. Разом з тим, задля поглиблення аналізу доцільно було би проаналізувати динаміку міжнародних туристичних прибуттів по країнах світу за діловою та професійною метою подорожі, порівняти ці данні зі статистикою подорожей за особистою метою.

4. Висвітлена типологізація специфічних загроз та ризиків розвитку ринку туристичних послуг (с. 138, рис. 3.2.) значно виграла за рахунок авторського розширення та доповнення, особливо блоку «безпекових» загроз і ризиків.

5. Віддаючи належне запропонованій концепції розвитку міжнародного ділового туризму в Україні слід зазначити, що її доповнення контрольними кількісними показниками дозволило би більш якісно визначити ступінь досягнення поставлених в Концепції стратегічних цілей та поточних завдань.

6. У роботі широко застосовується поняття «міжнародний діловий туризм», визначено ресурсну базу та чинники його розвитку, запропоновано концепцію розвитку міжнародного ділового туризму в Україні тощо, проте відсутнє авторське бачення цієї дефініції. На наш погляд робота виграла б, якщо автор запропонував власне бачення цієї категорії, розширивши понятійно-категоріальний апарат туризмологічної науки.

Офіційний опонент Лариса Станіславівна СТРИГУЛЬ, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. В першому розділі підрозділ 1.3 присвячено формуванню та розвитку дестинацій, однак цей напрям дослідження не було розвинуто у другому та третьому розділах дисертації. Доцільно було б у рекомендаціях, наданих у третьому розділі, приділити увагу розвитку міжнародного ділового туризму в туристичних дестинаціях.

2. Автор дисертації приділяє увагу відновленню міжнародного ділового туризму в Україні в контексті сталого розвитку, однак у роботі недостатньо висвітлено екологічні наслідки розвитку ділового туризму. Наприклад, як збільшення потоку туристів впливає на екологічний стан в регіоні.

3. В дисертації ґрунтовно та докладно проаналізовано стан міжнародного ділового туризму, проте можна було би порівняти в рамках ділового туризму часту міжнародного та внутрішнього, як за кількістю відвідувачів, так і за витратами та надходженнями.

4. В табл. 3.8 (с. 151) запропоновано показники моніторингу і оцінювання імплементації Концепції розвитку міжнародного ділового туризму, однак не надано пояснення, яким чином буде отримано якісні показники. Доцільно було б доповнити пропозиції описом процедури вибору експертів чи проведення опитування.

5. На с. 155-156 представлено результати опитування експертів, але не вказано, яку кількість експертів було опитано, наскільки узгоджені результати опитування. Також в роботі не визначено, чи автор сам брав участь у опитуванні, чи використовував вторинні дані.

Рецензент Олена Олегівна СТРИЖАК, кандидат економічних наук, доцент, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, доцент кафедри туризму, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Автором дисертації запропоновано методичне підґрунтя розвитку ділового туризму на засадах RBM-підходу, однак в дисертації не наведено оцінку економічної ефективності його впровадження. Доцільно було би доповнити пропозиції економічними розрахунками.

2. В третьому розділі роботи (с. 174-181) наведено ризики розвитку міжнародного ділового туризму в Україні за ступенем та напрямками впливу відповідно до визначених стратегічних цілей, втім в дисертації немає пояснення, яким чином було здійснено оцінку рівня ризику, а також за допомогою яких методів було визначено тенденцію щодо його підвищення / зниження.

3. У другому розділі дисертації проаналізовано стан міжнародного ділового туризму, але не визначено вплив воєнного стану на розвиток цього виду туризму в Україні.

4. У другому розділі роботи наголошується на необхідності розвитку інфраструктури для підтримки міжнародного ділового туризму (с. 119), проте не зазначено якої саме. Було би доречно також додати пропозиції щодо джерел

фінансування такого розвитку.

Рецензент Наталія Вікторівна ПОГУДА, кандидат економічних наук, доцент, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, доцент кафедри туризму, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. У підрозділі 1.1 (стор. 43-44) зазначено, що: «діловий туризм як спеціалізований вид туризму в системі туристичної діяльності, що засновано на специфічно побудованому механізмі організації, функціонування та розвитку, що дозволяє досягти бізнес-цілі виокремленої категорії споживачів на основі використання наявної ресурсної бази та потенціалу розвитку туристичної дестинації», – для посилення аргументації та з урахуванням специфіки роботи доцільним було б навести ключові характеристики міжнародного ділового туризму та більш глибоко розглянути особливості його функціонування з урахуванням пандемії та війни.

2. У розділі 2, зокрема п. 2.1., при аналізі сучасного стану розвитку міжнародного ділового туризму (стор. 72, 74-75, 78) доцільно було би глибніше розглянути світові тенденції у його розвитку із подальшою графічною візуалізацією проведеного аналізу.

3. На сторінках 146-147, 149-151 зазначаються етапи послідовності розробки Концепції розвитку міжнародного ділового туризму в Україні на основі RBM підходу, однак детально не визначено відповідальних за процес моніторингу прогресу та результатів реалізації означених стратегічних й операційних цілей і поточних завдань, та не достатньо конкретизовано очікувані результати від впровадження запропонованої ініціативи.

4. У роботі авторка зазначає (стор. 155), що: «Дослідивши у період з вересня по листопад 2023 року стан та перспективи розвитку міжнародного ділового туризму в Україні за допомогою опитування експертів, а саме представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також профільних громадських організацій», однак для об'єктивізації оцінок доцільним було би більш чіткіше окреслити пропозиції вибору відповідей щодо стану розвитку міжнародного ділового туризму.

Голова спеціалізованої вченої ради ДФ 64.055.048 Олена Олегівна АХМЕДОВА, доктор наук з державного управління, доцент, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, доцент кафедри туризму, надала позитивний відгук без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Юлії ЗГУРСЬКІЙ ступінь доктора філософії з галузі знань 24 «Сфера обслуговування» за спеціальністю 242 «Туризм».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

(підпис)

Олена АХМЕДОВА

(власне ім'я та прізвище)